

Munkavédelmi képviselők választása

2008

Készítette:

Kisgyörgy Sándor

Vámos István

Budapest, 2008. május

Tartalom

Bevezető.....	3
I. rész:	
Feladatok a választási bizottság felállításáig.....	5
1. A választás kezdeményezése.....	5
2. A munkavédelmi bizottság (képviselő) munkájának értékelése.....	6
3. A választások előkészítése.....	10
4. A választási bizottság létrehozása.....	12
II. rész:	
A választási bizottság feladatai.....	14
III. rész:	
A munkavédelmi képviselők választásának szabályai.....	16
1. A jelöltállítás és választás szabályai.....	16
2. A választás érvényessége és eredményessége.....	18
3. A szavazatszedő bizottság.....	20
4. A szavazatok összeszámlálása, jegyzőkönyv, viták.....	21
IV. rész:	
A munkavédelmi képviselők választásának összekapcsolása az üzemi, közalkalmazotti tanácsi választásokkal.....	23
Módszertani anyagok és formanyomtatványok a választási bizottság munkájához.....	25

Bevezető

A módszertani anyag átdolgozott kiadását az teszi indokolttá, hogy a 2004-ben megválasztott munkavédelmi képviselők négy évre szóló megbízatása a legtöbb munkáltatónál 2008 őszén lejár.

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 2008. január 1-jétől életbe lépett módosítása (2007. évi CLXI. törvény) pontosította a választás néhány szabályát. Ennek megfelelően az 50 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató munkáltató is köteles a választás feltételeinek biztosítására, illetve lebonyolítására, ha ezt a szakszervezet vagy az üzemi tanács, ezek hiányában a munkavállalók többsége kezdeményezi. A törvény-módosítás arról is rendelkezik, hogy a megválasztott munkavédelmi képviselő személyéről a munkavállalókat tájékoztatni kell.

Pontosítani szükséges a munkavédelmi képviselők és az üzemi, közalkalmazotti tanács választás egy időben történő megtartásáról szóló ajánlásokat is, tekintettel arra, hogy a tanácsok hároméves mandátuma már 2007-ben lejárt, és választásokat tartottak. Így a választások összekapcsolása, a jelenlegi szabályozás alapján, csak különös esetekben lehetséges, például ott, ahol eddig nem működött üzemi tanács, de most létre akarják hozni, vagy valamilyen oknál fogva a közelmúltban megszűnt az üzemi tanács mandátuma.

A 2004. évi választások tapasztalatai alapján új javaslatok is beépülnek a módszertani ajánlásba.

2004. május 1-jétől, az Mvt. módosításának hatálybalépésétől, jelentősen megerősödött a munkavállalói részvétel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő dolgozói jogok gyakorlása és érdekek képviselete területén. A munkavédelem hagyományosan fontos témaköre a szakszervezetek tevékenységének. Több évtizedes harcuk eredményeként szabályozza törvény ezt, a munkavállalói érdekek szempontjából nagyon fontos területet. Megszerzett és a Munka Törvénykönyvében (a továbbiakban: Mt.) rögzített jogait továbbra is gyakorolva elsőrendű érdekük, hogy jelöltjeik legyenek a munkavédelmi képviselők, ezzel mintegy integrálva a munkavédelemben a participációs és az érdekvédelmi jogosítványokat.

Az európai uniós csatlakozásunk napjától jelentős változások léptek hatályba az Mvt.-ben. A törvény korábbi rendelkezései „csak” lehetővé tették, hogy a munkavállalók az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munkavégzéssel összefüggő jogaik és érdekeik képviseletére maguk közül munkavédelmi képviselőt válasszanak. A törvény szerint azoknál a munkáltatóknál, ahol az Mt. hatálya alá tartozó munkavállalók létszáma eléri az ötven főt, vagy ha nem éri el, de a munkavállalók, illetve képviselő szervezeteik ezt kezdeményezik, kötelező munkavédelmi képviselő(ke)t választani. (A közalkalmazotti, köztisztviselői területen a korábbi szabályozás – a munkavédelmi képviselő választás lehetősége – maradt érvényben.) A választás feltételeinek biztosítását és a választás lebonyolítását a törvény a munkáltató kötelezettségévé teszi.

Ha a munkáltatónál valamilyen okból nem kerül sor munkavédelmi képviselők választására, a munkáltatóknak munkavédelmi kérdésekről (Mvt. 70. §-a szerint) a munkavállalókkal kell tanácskozni.

Amennyiben a megválasztott munkavédelmi képviselők száma eléri a három főt, munkavédelmi bizottságot hozhatnak létre, amely gyakorolja a munkavédelmi képviselők jogait, ha azok a munkavállalók összességét érintik. Munkavédelmi bizottság létrehozható a munkáltató önálló telephelyén, részlegénél stb., ha ennek munkáltatói jogkört gyakorló vezetője munkavédelmi jogosítványokkal is rendelkezik, és ott legalább három munkavédelmi képviselőt vá-

lasztottak. Ilyen esetben a helyi munkavédelmi bizottságok delegáltjaiból ún. központi munkavédelmi bizottságot indokolt létrehozni.

A megválasztott képviselők, illetve az általuk létrehozott munkavédelmi bizottságok széles körű jogosultsággal rendelkeznek az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos információkhoz való hozzájutással, illetve a munkáltatói intézkedések előzetes megvitatásával kapcsolatban. Munkáltatónak meg kell tanácskoznia a munkavédelmi képviselővel (bizottsággal) többek között a munkavédelmi feladatokban érintett személyek ki nevezését, az ilyen témájú információk biztosítását, a munkavédelmi oktatást. A munkavédelmi képviselők (bizottságok) egyebek mellett meggyőződhetnek a munkahelyek, védőeszközök biztonságos állapotáról, a biztonsági intézkedések végrehajtásáról, részt vehetnek a munkahelyi balesetek kivizsgálásában, csak egyetértésükkel fogadható el a munkavédelmi szabályzat. A munkavédelmi képviselők számára legalább az üzemi tanács tagjait megillető munkaidőkedvezményt, és a választott szakszervezeti tisztségviselőket megillető munkajogi védelmet biztosít a törvény.

Azoknál a munkáltatóknál, ahol a foglalkoztatottak száma legalább ötven fő, és választottak munkavédelmi képviselőket, a munkáltató szintjén paritásos munkavédelmi testületet kell működtetni. A testületben egyenlő számban vesznek részt munkavédelmi képviselők (őket a munkavédelmi bizottság saját tagjai közül választja meg) és a munkáltató képviselői (akiket a munkáltató bíz meg ezzel a feladattal). A testületnek rendes és póttagjai vannak. (Közalkalmazotti, köztisztviselői területen, ahol legalább ötven főt foglalkoztatnak és működik munkavédelmi képviselő, ugyancsak indokolt a testület működtetése.)

A paritásos testület feladatai többek között: *a)* értékeli a munkavédelmi helyzet és tevékenység alakulását; *b)* megvitatja a munkavédelmi programot; *c)* állást foglal a munkavédelmet érintő belső szabályok tervezetéről.

Paritásos testületet, újonnan alakult munkáltatóknál, a létrejöttüket követő hat hónapon belül létre kell hozni. A korábban megválasztott munkavédelmi képviselők (bizottság) esetében a paritásos testület bármikor létrejöhet, de mandátuma csak a képviselők mandátumáig tart.

Az Mvt. szerint [70/A. § (3) bek.] a munkavédelmi képviselők megválasztására az üzemi tanács tagjaira, illetve az üzemi megbízottakra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni. Az Országos Érdekegyeztető Tanács Munkavédelmi Bizottsága Ajánlást és tájékoztatást adott ki a választás lebonyolítására vonatkozóan. (Munkaügyi Közlöny 2004/6. szám)

A 2008-as választások előkészítése során lehetőség nyílik arra, hogy a négy esztendővel korábban létrehozott új munkavédelmi szerkezet működése is értékelésre kerüljön, sikerült-e optimális struktúra kialakítása. A működés tapasztalatainak összegzésével eldönthető, hogy az esetleges hiányosságok megszüntetésére milyen változtatásokat célszerű végrehajtani a munkavédelmi képviselők számának, a bizottságok létrehozásának tekintetében.

I. rész

Feladatok a választási bizottság felállításáig

1. A választás kezdeményezése

Hol lehet és hol kell munkavédelmi képviselőket választani?

A munkavállalóknak minden munkáltatónál jogukban áll, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő jogaik és érdekeik képviselőre, maguk közül munkavédelmi képviselőket válasszanak. (Módszertani anyagunkban a továbbiakban a munkavállaló fogalmába beleértjük a közalkalmazotti vagy köztisztviselői jogviszonyban foglalkoztatottakat is.)

A jogot a választásra törvény biztosítja, tehát nemhogy nem szükséges a munkáltató engedélye, de a törvény kifejezetten a munkahelyi vezető kötelezettségévé teszi a választás szorgalmazását. A törvény nem határozza meg, hogy milyen minimális létszám esetén lehet választást tartani. A képviselők választásának joga a tulajdonformától (pl. magán, állami, szövetkezeti, vegyes stb.), a társasági formától (pl. nyrt., zrt., kft., bt. stb.), a munkáltató méretétől függetlenül, a verseny- és közszférában is megilleti a munkavállalókat.

A munkáltató önálló egységeinél, részlegeinél, telephelyein akkor lehet munkavédelmi képviselőt választani, ha a munkahelyi vezető részben vagy egészben rendelkezik a munkavédelemmel kapcsolatos jogosítványokkal. Ezek többek között: munkavédelemmel kapcsolatos utasítási jog, munkavédelmi oktatás, kockázatértékelés, felülvizsgálatban való közreműködés, kötelező orvosi vizsgálat elrendelése, a szükséges munkavédelmi eszközök biztosítása, tájékoztatás megadása, a munkavédelmi üzembe helyezés, a munkakörülmények és a munkavállalók rendszeres ellenőrzése, védőeszköz biztosítása, baleseti kivizsgálás stb. (Lásd erről bővebben az Országos Érdekegyeztető Tanács Munkavédelmi Bizottsága Ajánlását és tájékoztatását, valamint a vonatkozó törvényeket.)

A törvény rendelkezése szerint azoknál a munkáltatóknál, ahol az Mt. hatálya alá tartozó munkavállalók létszáma eléri az ötven főt, kötelező munkavédelmi képviselőket választani, illetve ötven fő alatti létszám esetén is, ha ezt a munkavállalók többsége, vagy érdekképviselői szerveik ezt kezdeményezik. Ez a szabályozás a munkavállalókat foglalkoztató közintézményekre is kiterjed.

Mikor lehet, illetve mikor kell megtartani a választásokat?

Azoknál a munkáltatóknál, ahol már korábban is választottak munkavédelmi képviselőket, akkor kell választást tartani, amikor a képviselők négyéves mandátuma lejár, illetve ha megbízatásuk valamilyen oknál fogva megszűnik. A munkahelyek döntő többségében az utolsó választás 2004-ben volt, így 2008 őszén szükséges az új választás kiírása.

Azokon a munkahelyeken, ahol még nincs munkavédelmi képviselő, a választások megtartásának nincs a törvényben meghatározott időpontja, tehát bármikor lehet kezdeményezni.

Kinek a feladata a választás kezdeményezése?

A munkavédelmi képviselők választásának kezdeményezésével, előkészítésével kapcsolatban több eset is lehetséges:

- ha korábban már működött munkavédelmi képviselő, akkor az előkészítés – a mandátum lejárta előtt – a munkavédelmi bizottság feladata (ha volt már munkavédelmi képviselő választás, de nem alakult meg a bizottság, akkor a munkavédelmi képviselők együttesen kezdeményezik a választást);
- ha a munkáltatónál központi munkavédelmi bizottság is működött, akkor első lépésben ott célszerű egyeztetni a választás kiírásáról, de az előkészítés és a választási bizottságok létrehozása már a helyi munkavédelmi bizottságok feladata;
- ha korábban nem volt munkavédelmi képviselő, a választást az üzemi tanács, a munkahelyen képvisellel rendelkező szakszervezet és/vagy a munkavállalók közössége kezdeményezheti, együttesen vagy külön-külön;
- ha ilyen kezdeményezés nincs, akkor a munkáltató köteles tájékoztatni a munkavállalókat az Mvt. vonatkozó rendelkezéseiről, és kezdeményezni a választást. A választás feltételeinek biztosítása és lebonyolítása a munkáltató kötelezettsége.

Milyen feladataik vannak a választást kezdeményezőknek?

A választás megszervezésére és lebonyolítására az eddig működő munkavédelmi bizottságnak, ha ilyen nem jött létre, a munkavédelmi képviselőknek együttesen, illetve a választást kezdeményező üzemi tanácsnak, képvisellel rendelkező szakszervezetnek, munkavállalók közösségének (a továbbiakban együttesen a *választást kezdeményezőknek*) választási bizottságot kell alakítani, legkésőbb nyolc héttel a választások előtt. Ezt megelőzően azonban két fontos feladatot is teljesíteniük kell:

- az eltelt négy év munkájának, tapasztalatainak értékelése (értelemszerűen csak akkor, ha már működött munkavédelmi képviselő);
- a választások előkészítése.

E két tevékenység bizonyos összefüggésben van egymással, ami abból adódik, hogy a tapasztalatok összegzésének következményei lehetnek a választások előkészítésére, befolyásolhatják a választások megszervezését és lebonyolítását.

Az önértékelésnek ezen túlmenően két további célja van: az első, hogy ez alapján készíthető el a munkavédelmi bizottság (képviseelő) munkájáról szóló beszámoló, a második, hogy a tapasztalatok összegzése a következő bizottság (képviseelő) számára olyan tanulságokkal szolgálhatnak, amelyek javíthatják munkájuk színvonalát.

2. A munkavédelmi bizottság (képviseelő) munkájának értékelése

Milyen szempontok alapján értékeljük a munkavédelmi képviselőt?

A most sorra kerülő választás előkészítésének különös jelentőséget ad az, hogy ez a választási ciklus volt az első, amelyben már alkalmazásra kerültek az új szervezetre vonatkozó rendelkezések (pl. kötelező választás, központi munkavédelmi bizottság, paritásos testület.)

Javasoljuk, hogy a munkavédelmi képviselő működésének vállalati, intézményi szintű értékelése történjen meg a paritásos testületben, a központi munkavédelmi bizottságban, és a munkavédelmi bizottságban, amennyiben ezek működtek. Azoknál a munkáltatóknál, ahol testületet nem hoztak létre, ott az értékelést a munkavédelmi képviselők végezzék el. A többszintű rendszerek esetében a négyéves tapasztalatokat minden szinten célszerű értékelni.

Az önértékelésnek – megítélésünk szerint – a következőkre kell kiterjednie:

- a munkavédelmi képviselői rendszer szervezete, működése;

- a munkavédelmi bizottság (képviselő) kapcsolatai;
- a működés feltételei.

1. A munkavédelmi képviseleti rendszer szerkezete, működése

A képviselet szerkezete

A szerkezet értékelése során célszerű megvizsgálni, hogy megfelelően voltak-e kialakítva a választási körzetek, megfelelő számban lettek-e megválasztva a képviselők, minden területet lefedett-e a tevékenységük, az egyes képviselők leterhelése mennyiben volt egyenletes.

E szempont értékelésekor azt javasoljuk megfontolni, hogy történt-e a vállalat struktúrájában (szervezetében, szerkezetében, felépítésében) olyan, munkavédelmi szempontból értékelhető változás, amelyet a munkavédelmi képviseletnek szervezetenként követnie kell. Pl. nem jött-e létre olyan szervezeti egység, ahol indokolt munkavédelmi képviselő választása (vagy indokolt-e adott területen az önálló munkavédelmi képviselet további működtetése); nem lenne-e szükséges kétszintű munkavédelmi bizottsági rendszer kialakítása stb.

Ne feledjük, hogy a munkáltató önálló telephelyén, részlegében munkavédelmi képviselő választása vagy bizottság létrehozása csak akkor lehetséges, ha az egység vezetőjét részben vagy egészben megilletik a munkáltató munkavédelmi jogosítványai! E jogosítványokról fentebb már szóltunk.

A munkavédelmi bizottság munkájának értékelése

Azokon a munkahelyeken, ahol a munkavédelmi képviselők munkavédelmi bizottságot hoztak létre, az egyes képviselők tevékenységének értékelése mellett, szükséges a testület tevékenységének áttekintése is. Amennyiben a munkáltatónál központi munkavédelmi bizottság is működött, a testületi munka értékelését célszerű mindkét szinten elvégezni. A bizottságok értékelése alapján a munkavédelem helyzetét és az együttműködést a paritásos testületben is érdemes megtárgyalni, erre a kapcsolatok értékelése során visszatérünk.

A bizottság munkájának minősítésénél fontosnak tartjuk értékelni, hogy kialakultak-e a testületi munka feltételei:

- létrejött-e munkamegosztás;
- hogyan értékelhető a szakmai specializáció, szakértők bevonása a testület munkájába;
- alakultak-e állandó vagy ad hoc bizottságok a testületi döntések előkészítésére, speciális feladatok ellátására stb.

A továbbiakban érdemes kitérni a bizottság munkájának tervszerűségére, a tevékenység rendszerességének megítélésére és tartalmi elemeire:

- készült-e az időszak feladatait számba vevő munkaterv,
- e feladatok megoldását célzó és ütemező ülésterv, ennek megfelelően zajlott-e a munka,
- milyenek értékelhető az ülések (és ezzel együtt a döntések) szakmai, technikai előkészítése,
- a bizottság az ügyrendnek megfelelően működött-e,
- milyen, a munka tartalmára vonatkozó következtetések adódnak a bizottság tevékenységéből.

2. A munkavédelmi bizottság (képviselő) kapcsolatai

A bizottság/képviselő működésének megítélésénél a következő szervekkel kialakított együttműködésének értékelését tartjuk lényegesnek:

- kapcsolat a munkáltatóval;

- együttműködés a szakszervezettel;
- kapcsolat más participációs intézményekkel;
- kapcsolat a munkavállalókkal.

⇒ A munkavédelmi bizottság (képviselő) és a munkáltató kapcsolata

E fejezet keretében javasoljuk értékelni a kapcsolat formáját és tartalmát.

a) A munkáltatónál, ha létrehoztak paritásos munkavédelmi testületet, akkor célszerű áttekinteni annak tevékenységét, és ennek keretében értékelni:

- megfelelő létszámmal jött-e létre a testület,
- betöltötte-e az érdekegyeztetésben a szerepét,
- megtörtént-e a munkavédelem helyzetének értékelése,
- készült-e munkavédelmi program, milyen volt a végrehajtása,
- tárgyalta-e munkavédelmi szabályzat létrehozásáról,
- hogyan értékeli a testület saját tevékenységét, ezen belül az együttműködést,
- összességében hogyan értékelhető a munkavédelem helyzetének alakulása.

b) Az együttműködés formájának értékelésekor térjünk ki annak intézményesültségére, az együttműködés eljárási szabályaira:

- a kapcsolat szabályozására kötöttek-e *megállapodást*;
- milyen rendszerességgel és milyen formában került sor konzultációra, tárgyalásra felek között;
- a *megállapodás* előírásai mennyire érvényesültek a gyakorlatban;
- az együttműködés színvonalának javítása érdekében szükséges-e módosítása, pontosítása.

c) A kapcsolat tartalmának értékelésénél a leglényegesebb kérdések:

- a munkahelyi, intézményi munkavédelmi döntéseknél sikerült-e a *bizottság jogosítványainak értelmezése és érvényesítése*: voltak-e nézeteltérések ezen a területen;
- ha volt munkavédelmi szabályzat, az hogyan született meg és hogyan érvényesült.

d) Végül, megkülönböztetett figyelmet érdemes fordítani az eddig kialakult konfliktusok okainak vizsgálatára, kezelési és megoldási módszereire, a tanulságok levonására.

⇒ A munkavédelmi bizottság (képviselő) és a szakszervezet(ek) kapcsolata

Ennek az együttműködésnek a fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. Ez a kapcsolat határozza meg a munkavédelemmel kapcsolatos érdekvédelem és részvétel minőségét, hatékonyságát. Egymást erősítve érhetik el – adott körülmények között – a munkavállalók számára a lehető legkedvezőbb munkahelyi munkavédelmi feltételeket. Érdemes itt is számba venni az együttműködés tartalmi és formai elemeit, pl.:

- sikerült-e közös stratégiát kialakítani, ami az együttműködés alapjául szolgált;
- milyen kérdésekben, hogyan, milyen formában jött létre együttes munka;
- szabályozta-e a kapcsolatukat együttműködési megállapodás stb.

Elsősorban a fenti szempontokat figyelembe véve: mi segítette és mi gátolta a hatékony együttműködést.

⇒ A munkavédelmi bizottság (képviselő) kapcsolata a munkavállalókkal

A munkavédelmi bizottság (képviselő) részvételi jogosítványait a munkavállalók nevében gyakorolják. Ebből a szempontból tehát nagyon is fontos kérdés, hogy milyennek ítéltető a képviselő, a bizottság és választóik kapcsolata. A munkavédelmi képviselők mindennapos,

közvetlen kapcsolatban vannak a dolgozókkal. Munkájuk a munkatársak egészségét nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülményeit szolgálja. Ugyanakkor tevékenységük fontos összekötő kapocs a munkavédelmi bizottság és a munkavállalók között. A kialakított kapcsolat értékelése a választásokat megelőzően korántsem elhanyagolható kérdés. Néhány ajánlás az értékeléshez:

- mely munkavédelemmel kapcsolatos kérdésekben, hogyan próbálták megismerni, majd döntéseik kialakításánál figyelembe venni a képviseltek véleményét;
- hogyan és milyen gyakorisággal adtak számot tevékenységükről;
- hogyan foglalkoztak a munkavállalókat érdeklő, egészségüket nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésükkel kapcsolatos ügyekkel, az általuk felvetett kérdések megoldásával;
- milyen formában és milyen eszközök segítségével valósult meg ez a kapcsolat.

⇒ A munkavédelmi bizottság (képviselő) kapcsolata a munkavállalók egyéb részvételi intézményeivel

A kapcsolatrendszer fontos része az egyéb munkavállalói érdekképviseleti szervekkel kialakított együttműködés. (A szakszervezetekkel kialakított kapcsolat fontosságáról korábban már külön szoltunk.) Ezek közül most két intézménnyel kialakított kapcsolat értékeléséhez kívánunk megjegyzéseket fűzni, ezek: *az üzemi, közalkalmazotti tanácsok; a versenyszférában a felügyelő bizottságok munkavállalói tagjai.*

A koncentrált és hatékony munkavállalói érdekképviselet csak az összes dolgozói participációs intézmény és a szakszervezetek szoros együttműködésével valósítható meg. A munkavállalói célok kitzúzése, rangsorolása, az érdekképviselet eszközrendszerének kidolgozása, az érdekek érvényesítése csak együttműködéssel érhető el.

A munkavédelmi képviseletek számára az üzemi, közalkalmazotti tanácsokkal kialakított együttműködés annál inkább is fontos, mert a munkavédelmi szabályzat elfogadása a tanácsok véleményezési jogkörébe tartozik. Megítélésünk szerint a felesleges átfedések, a duplikáció és a hatékony érdekképviselet csak együttműködéssel küszöbölhető ki. A kapcsolat értékelésének ez adhatja az alapját.

3. A munkavédelmi bizottság (képviselő) működésének feltételei

A tevékenység értékelésénél javasoljuk azokat az *anyagi, technikai, pénzügyi feltételeket, törvényben meghatározott kedvezményeket* számba venni, amelyeket a munkáltató biztosított a munkavédelmi képviselet működtetése érdekében. Érdemes többek között elemezni:

- *a működés pénzügyi feltételeit* abból a szempontból, hogy mennyiben segítette, illetve gátolta a munkavédelmi képviselet működését (módot adtak-e pl. a szakirodalom megvásárlására, képzésen való részvételre, szakértők igénybevitelére stb.);
- rendelkeztek-e a képviselet tagjai a törvényben előírt munkaidő-kedvezménnyel, hogyan történt ennek igénybevitel, nyilvántartása;
- hogyan érvényesült a munkavédelmi képviselők ugyancsak törvényben garantált védettsége;
- milyenek voltak a működés technikai feltételei, pl. az iratok elkészítésének, sokszorosításának, tárolásának lehetőségei, biztosítottak voltak-e a zavartalan tanácskozás, illetve a tagok egymással való kapcsolattartásának feltételei stb.

Úgy gondoljuk, hogy a négy év tapasztalatainak ez az elemző feldolgozása lehet a munkavédelmi bizottság beszámolójának alapja.

Ezt az értékelést tárgyalják meg testületi ülésen, és munkahelyi gyűléseken ezt ismertessék a munkavállalók, illetve a közalkalmazottak előtt. Javasoljuk a beszámoló írásos változatának elkészítését és közreadását. A beszámolóra összehívott munkahelyi gyűléseket érdemes a választások általános propagandájára is felhasználni (pl. az Mvt. módosításainak ismertetésére, a munkavédelmi képviselők jelölésének és megválasztásuk szabályainak ismertetésére, a tervezett határidőkről való tájékoztatásra stb.), valamint arra, hogy a választási bizottságok nem szervezett dolgozóinak képviselőit a gyűlés keretében megválasszák. *Ezt a választásokkal kapcsolatos propagandát azokon a munkahelyeken is ajánlatos elvégezni, ahol eddig még nem került sor munkavédelmi képviselő választásra.*

A bizottsági beszámolót egészítsék ki az egyes munkavédelmi képviselők saját munkájuk értékelésével, és körzetükben ezt ismertessék a munkavállalók előtt.

3. A választások előkészítése

Milyen feladatokat jelent a választás előkészítése?

A választások előkészítése három feladatsoport elvégzését igényli:

- a munkavédelmi képviseleti rendszer áttekintése (ha eddig nem működött munkavédelmi képviselet, akkor ennek megtervezése);
- a választások előkészítése és a szükséges dokumentumok nulladik változatának elkészítése (pl. választási forgatókönyv, a választási bizottság feladatterve és ügyrendje stb.);
- a választási bizottság létrehozása.

A választások előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos teendőkkkel a törvény a választási bizottságokat bízta meg. A választást kezdeményezők előkészítő munkája kiindulási alapot adhat a választási bizottságok munkájához, jól előkészítheti és időben is lerövidítheti azt.

Mit jelent munkavédelmi képviseleti rendszer áttekintése, megtervezése?

Mint azt a munka értékelésénél írtuk, azokon a munkahelyeken, ahol korábban már működött munkavédelmi képviselet, javasoljuk, hogy a választás előkészítésénél az eddigi működés tapasztalatait (pl. megfelelően voltak-e kialakítva a választási körzetek stb.) vegyük figyelembe. Fontosnak érezzük továbbá, hogy a munkavédelmi képviselet rendszere kövesse a munkáltató szervezetében bekövetkezett, és a munkavédelemre befolyást gyakorló változásokat.

Javasoljuk átgondolni azt, hogy történtek-e a munkáltatónál olyan események, amelyeket a választás megszervezésénél figyelembe kell venni, pl. összevonás, kiszervezés vagy egyéb, az egészségre nem veszélyes, biztonságos munka feltételeit érintő változások. Szükségesnek ítéljük-e új munkavédelmi képviselői körzet létrehozását (vagy a funkciótlanná vált képviselet megszüntetését), esetleg kétszintű munkavédelmi bizottsági rendszer működtetését.

Értelemszerűen, ahol még nem működött munkavédelmi képviselet, a választást kezdeményezőknek azt kell átgondolni, hogy milyen is legyen a létrehozandó munkavédelmi képviselet rendszere. Hol alakítsanak ki önálló választási körzeteket, vagyis hány munkavédelmi képviselőt válasszanak és mely területeken (egységben, részlegnél) kerüljön erre sor; egy- vagy kétszintű munkavédelmi bizottsági rendszert hozzanak-e létre. Ennek eldöntéséhez javasolunk néhány szempontot:

- *a munkáltató munkavédelmi szempontú tagoltsága, differenciáltsága;*

A kialakítandó választási körzet munkavédelmi szempontból legyen minél homogénebb (pl. az irodai alkalmazottaknak és a szerelő üzemnek nem biztos, hogy egy választási körzetben kell lenniük stb.);

- *a munkavállalók létszáma;*

Csak helyben lehet eldönteni, hogy egy munkavédelmi képviselő hány munkavállaló egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülményeinek biztosításával képes érdemben foglalkozni (pl. ez a létszám az egészségre kevésbé ártalmas irodai munka esetében magasabb lehet, mint egy termelőüzemben stb.).

- *a munkáltató belső tagoltsága, területi elhelyezkedése;*

A munkáltató önálló telephelyén, részlegénél, egységénél vegyük számba az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, és a foglalkoztatottak számát (differenciált, jelentősen eltérő munkavédelmi körülmények és magas foglalkoztatotti létszám esetén érdemes helyi munkavédelmi bizottságot létrehozni).

- *a munkáltató részlege, telephelye vezetőinek munkavédelmi jogosítványai;*

Az Mvt. szerint a munkáltató önálló telephelyén, részlegénél akkor lehet munkavédelmi képviselőt választani, ha a telephely, részleg vezetője részben vagy egészben rendelkezik munkavédelmi jogosítványokkal. Munkáltató önálló telephelyén, részlegében akkor lehet munkavédelmi bizottságot létrehozni, ha legalább három munkavédelmi képviselőt választottak.

A tervezet kidolgozásába célszerű bevonni a helyi szakszervezeteket, üzemi tanácsot, és ajánlatos megtárgyalni a munkáltatóval, illetve a munkáltató által megbízott, munkavédelemmel foglalkozó szakemberrel.

A munkahelyek szervezeti felépítésének sokszínűségéből következően többféle modell jelenik meg a munkavédelmi képviselő struktúrájában is. Lesznek munkahelyek, ahol csak egy munkavédelmi képviselőt választanak, más munkahelyen az egyes részlegeknél, üzemszervezeteknél egyet-egyét. Nagyobb munkáltatóknál esetleg az egyes telephelyeken is több munkavédelmi képviselő választására kerülhet sor. Arra is lesz bizonyára példa, hogy a több kisegységből álló munkáltatónál (pl. bolthálózat esetében) egy munkavédelmi képviselőt választanak több egységhez.

A megválasztható képviselők számát nem határozza meg a törvény. Az optimális munkavédelmi képviselő ellátása szempontjából döntő jelentőségű tehát annak meghatározása, hogy hol és hány képviselő megválasztására kerül sor. *(Lásd 1. sz. melléklet)*

Milyen további feladatai vannak a választást kezdeményezőknek?

Mi az, amit a még működő munkavédelmi bizottságoknak (vagy a választást kezdeményezőknek) a választási bizottságok megalakításáig, a választások előkészítése érdekében el kell, el lehet végezniük? A választási hagyományokat és tapasztalatokat, valamint a munkavédelmi képviselő szerkezetének értékelését figyelembe véve lesz lehetséges az önálló választási körzetek, majd ezt követően a szavazókörök megtervezése. *(Választási körzet alatt azt a munkahelyi egységet értjük, ahol önállóan választanak munkavédelmi képviselőt. Szavazóköröknek azokat a választási körzeten belüli területeket nevezzük, ahol külön szavazóhelyiségben történik a szavazás, de természetesen azonos tartalmú szavazólapokkal.)* Mind a versenyszférában, mind a közalkalmazotti területen a választási bizottságok időben történő, szabályszerű felállítása szükségessé teszi a választási időpont legalább hozzávetőleges kitűzését. Mindezek pedig már annyira fontosak lehetnek, hogy igénylik a munkáltatóval, illetve az üzemi tanáccsal, szakszervezetekkel való előzetes egyeztetést, és a választásokkal kapcsolatos „felvezető” propagandamunka beindítását. Ez teszi indokolttá azt, hogy a választást kezdeményezők a választási

tási bizottság részére elkészítsék a forgatókönyv és egyéb választási dokumentumok (pl. a választási bizottság ügyrendje, feladatterve stb.) nulladik változatát.

4. A választási bizottság létrehozása

A választást kezdeményezők feladatai a választás előkészítésétől a választási bizottság felállításáig, pontosabban az első ülés első napirendi pontjának levezetéséig (a választási bizottság elnökének megválasztásáig) terjednek. A törvényi előírás szerint a választási bizottságnak legkésőbb a választás időpontja előtt nyolc héttel létre kell jönniük, majd meg kell tartaniuk alakuló ülésüket.

Hol és hány választási bizottságot kell létrehozni?

Ha a munkáltatónál csak egy munkavédelmi képviselőt választanak, akkor egy választási bizottságra van szükség, akkor is, ha esetleg a szavazás több szavazóközvetben történik. Amennyiben több munkavédelmi képviselő választása történik a munkáltatónál, akkor két módja lehet a választási bizottság létrehozásának. Területileg elkülönült egységek, illetve nagy létszámot foglalkoztató részlegek esetében annyi választási bizottságot célszerű létrehozni, ahány választási körzet van. A másik lehetőség, hogy egy választási bizottság készíti elő és bonyolítja le több választási körzetben a választást. *(Lásd 2. sz. melléklet)*

Ki hozhatja létre a választási bizottságot?

Azokon a munkahelyeken, ahol működik munkavédelmi képviselet (képviseelő, illetve bizottság), ott az ő feladatuk, hogy a szakszervezetekkel egyeztetve létrehozzák a választási bizottságot.

Az olyan munkahelyeken, ahol most először kerül sor választásra, a választást kezdeményezők feladata a választási bizottság létrehozása. Amennyiben a munkáltató hívja fel a figyelmet a munkavédelmi képviselők választásának kötelezettségére, a választási bizottság létrehozása akkor is a munkavállalók, illetve képviseleti szervezeteik joga.

Kik lehetnek a választási bizottság tagjai?

A választási bizottságba olyan munkavállalók kérhetők fel, akik az adott területen választásra jogosultak. Ez a szabály vonatkozik a szakszervezetek által delegált tagokra is. Kivételt képez a szabály alól az az eset, amikor egy választási bizottság több választási körzet választását bonyolítja. Ilyen esetekben az ajánlás az, hogy minden választási körzetről legyen legalább egy tag a bizottságban.

Javasoljuk, hogy a választási bizottság összetételénél törekedjenek arra, hogy az tükrözze a munkavállalók, közalkalmazottak összetételét a szakszervezeti szervezettség és egyéb csoportosságok szempontjából (pl. nők, fiatalok aránya, telephely, részlegek képviselete stb.).

A munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezetek delegálhatnak tagokat a választási bizottságba.

Nem lehet tagja a választási bizottságnak, aki a bizottság létrehozásának időpontjában munkavédelmi képviselő. A választási bizottságban nem vehet részt a munkáltató, illetve annak képviselője, és a bizottság munkáját nem is befolyásolhatja.

A választási bizottságba történő felkérésnél, delegálásnál célszerű figyelembe venni, hogy a bizottság tagjai nem jelölhetők munkavédelmi képviselőnek.

Hány tagja legyen a választási bizottságnak, és milyen szempontokat érdemes figyelembe venni a megalakításánál?

A törvény nem határozza meg, hogy hány tagja legyen a választási bizottságnak. A létszámát annak figyelembevételével érdemes meghatározni, hogy a működése egy vagy több választási körzetre terjed ki. Amennyiben csak egy választási körzetben tevékenykedik három, nagyobb létszámú választási körzet esetén öttagú választási bizottság létrehozását javasoljuk. Ha több választási körzetben bonyolítja a bizottság a választást, akkor a létszámát hét vagy kilenc főben célszerű meghatározni úgy, hogy minden választási körzetből legyen legalább egy tagja.

Azoknál a nagy létszámot foglalkoztató, több telephelyes munkáltatóknál, ahol a választást több választási bizottság bonyolítja, az előkészítés összehangolására az elnökökből célszerű a munkáltató szintjén egy választási koordinációs bizottságot működtetni.

A választási bizottság tagjait érdemes írásban felkérni, és a későbbi viták elkerülése érdekében a bizottság személyi összetételét nyilvánosságra kell hozni.

A választást kezdeményezők járjanak el a munkáltatónál, hogy a bizottság tagjai tevékenységük végzéséhez munkaidő-kedvezményt kapjanak a felkészülés és a választás időszakában.

II. rész

A választási bizottság feladatai

Milyen feladatai vannak a választási bizottságnak a választások előkészítésével kapcsolatban?

- A választási bizottság első ülésén elnököt választ saját tagjai közül. A választást kezdeményezők feladata, hogy a választási bizottság első ülését összehívja, és az elnök megválasztását levezesse. Ezután a bizottság meghatározza saját ügyrendjét. Az első ülésen célszerű megbeszélni a feladatokat és a munkamegosztást is. *(Lásd 3. sz. melléklet)*
- A munkáltatótól megkéri a munkavállalók adatait, és azok alapján elkészíti a választók és választhatók jegyzékét. Ha a munkáltatónál választási körzetenként működnek választási bizottságok, akkor minden bizottság a saját választási körzetébe tartozó munkavállalókról kér adatokat. Amennyiben a választási bizottság több választási körzetben szervezi a választást, akkor a munkáltatótól körzetenkénti bontásban kéri meg az adatokat. A választók és választhatók jegyzékét közzé kell tenni. Több választási körzet esetén pontosan meg kell határozni, hogy ki melyik körzetben szavazhat, illetve indulhat jelöltként a választáson.
- Meghatározza a választás napját és időtartamát. Ezt előzetesen egyezteti a munkáltatóval. *(Lásd 7., 5. sz. melléklet)*
- Meghatározza a jelöltállítás határidejét. *(Lásd 8. sz. melléklet)*
- Előkészíti a választáshoz szükséges dokumentumokat, nyomtatványokat, tájékoztató anyagokat. *(Lásd 7., 8., 9., 10., 11., 14. sz. melléklet)*
- Egyezteti a szakszervezetekkel az együttműködés területeit és módját. *(Lásd 6. sz. melléklet)*
- Elkészíti a választás forgatókönyvét. *(Lásd 4. sz. melléklet)*
- Gondoskodik a jelölés és választás törvényes rendjének megőrzéséről.

Milyen feladatai vannak a választási bizottságnak a jelöltállítás időszakában?

- Tájékoztatja a választókat és a szakszervezeteket a jelöltállítás szabályairól, módjáról és határidejéről. *(Lásd 7., 8. sz. melléklet)*
- Biztosítja a jelöléshez szükséges formanyomtatványokat, nyilatkozatokat. *(Lásd 9., 10., 11. sz. melléklet)*
- Fogadja a beérkező jelöléseket és ellenőrzi szabályosságukat, megvizsgálja az összeférhetőséget, és felveszi a jelölteket a jelölőlistára. A jelöltállítási határidő lejártakor elkészíti a jelöltlistát és közzéteszi. *(Lásd 12. sz. melléklet)*

Milyen feladatai vannak a választási bizottságnak a szavazás előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatban?

- Gondoskodik a szavazóhelyekről és a titkos szavazás technikai feltételeiről.
- Felkéri a szavazatszedő bizottság(ok) tagjait. Gondoskodik arról, hogy megismerjék feladataikat és a szavazás szabályait. *(Lásd 13. sz. melléklet)*

- Elkészítetteti a szavazólapokat. *(Lásd 15. sz. melléklet)*
- Megállapítja a szavazatszámolás részletes szabályait.
- A szakszervezetek képviselőivel közösen kivizsgálja a választással kapcsolatos vitás ügyeket.
- A szavazás befejezése után összeszámolja a szavazatokat, megállapítja az eredményt és elkészíti a jegyzőkönyvet. *(Lásd 16. sz. melléklet)*

Milyen feladatai vannak a választási bizottságnak a választás után?

- A jegyzőkönyv alapján közzéteszi a megválasztott képviselő és pótképviselők nevét. *(Lásd 17. sz. melléklet)*
- A választási jegyzőkönyvet tájékoztatásul megküldi a szakszervezeteknek és a munkáltatónak.
- A választást követő tizenöt napon belül átadja a választási dokumentumokat a munkavédelmi képviselőnek, illetve ha létrehoztak munkavédelmi bizottságot, akkor annak.

Meddig szól a választási bizottság megbízatása?

A választási bizottság megbízatásának időtartamát a törvény nem határozza meg. A felkérés során célszerű tisztázni, hogy meddig tart a mandátuma. A megbízás szólhat a választás lezárásáig, a dokumentumok átadásáig. De felkérhető a választási bizottság a négyéves periódusra is, a következő választás kezdetéig, az új bizottság létrehozásáig. Ebben az esetben, ha időközi választásra vagy visszahívási szavazásra kerül sor, akkor ez a bizottság fogja azokat lebonyolítani.

III. rész

A munkavédelmi képviselők választásának szabályai

A választás szabályainak ismertetésénél az Mvt., az Mt. rendelkezéseit, és az Országos Érdekegyeztető Tanács Munkavédelmi Bizottságának ajánlásait vettük figyelembe.

Milyen alapvető szabályai vannak a választásnak?

A munkavédelemről szóló törvény rendelkezései szerint a munkavédelmi képviselőket egyenlő, titkos és közvetlen szavazással kell megválasztani, és megbízatásuk négy évre szól. A továbbiakban arról rendelkezik a törvény, hogy a munkavédelmi képviselők megválasztásának, megbízatása megszűnésének, visszahívásának rendjére, működési területére az Mt.-nek az üzemi tanács tagjaira, illetve az üzemi megbízottakra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Hogyan alkalmazhatóak az Mt. szabályai a munkavédelmi képviselők választásánál?

A leglényegesebb különbség az üzemi tanács tagjainak és a munkavédelmi képviselők választásának módja között abban van, hogy a tanács tagjait listán, mint testületet választják, a munkavédelmi képviselőket egyénenként. Ezért a képviselők választásánál az üzemi megbízott választására vonatkozó szabályokat indokolt alkalmazni, vagyis nem listásan szavazni, hanem egyéni választókörzetek kialakításával. Ezt az is indokolja, hogy listás választás esetén, ha több jelölt van, könnyen előfordulhat, hogy valamely szervezeti egységből több képviselőt is megválasztanak, míg más egységnek nem lesz munkavédelmi képviselője.

A választás sikeres lebonyolításának alapja tehát a választási körzetek megfelelő kialakítása. Amennyiben a munkáltatónál csak egy munkavédelmi képviselőt választanak, akkor csak egy választási körzet lesz. Ha a munkáltató szervezeti tagoltsága, a foglalkoztatottak száma, tevékenységének jellege indokoltá teszi több képviselő választását, akkor annyi választási körzetet kell kialakítani, ahány képviselő megválasztására kerül sor. Ebben az esetben a körzeteket úgy kell kialakítani, hogy a munkáltató teljes területét lefedjék, vagyis minden munkavállalónak módja legyen képviselőt választani.

1. A jelöltállítás és választás szabályai

Ki jogosult a választásra?

Választásra jogosult minden munkavállaló, aki a munkáltatóval munkaviszonyban áll, függetlenül attól, hogy az mikor keletkezett. Jogosultak a választásra azok is, akik valamilyen ok miatt (pl. kiküldetés, fizetés nélküli szabadság, keresőképtelenség stb.) távol vannak. A határozott időre szóló munkaszerződéssel rendelkezők, részmunkaidőben foglalkoztatottak ugyan csak részt vehetnek a szavazáson. Választhat az a nyugdíjas is, aki munkaviszonyt létesített. A törvény nem zárja ki a szavazásból a munkáltatói jogok gyakorlóit, a munkáltató vezetőjét sem.

Ahol a munkáltatónál több munkavédelmi képviselő megválasztására kerül sor, ott a munkavállaló csak annak a képviselőnek a választásában vehet részt, akit annál a szervezeti egységnél választanak, ahol őt foglalkoztatják.

Nem rendelkezik választójoggal az, akit a munkáltató más jogviszonyban (pl. megbízási szerződés, vállalkozás stb.) foglalkoztat, akkor sem, ha a tevékenységét a munkáltató területén végzi. A választásra való jogosultságot a választási bizottság állapítja meg.

Ki választható munkavédelmi képviselőnek?

Választható minden olyan cselekvőképes munkavállaló, aki a munkáltatónál legalább hat hónap munkaviszonnyal rendelkezik. Az újonnan alakuló munkáltatóknál a munkaviszony időtartamát nem kell figyelembe venni. Nem választható az, aki:

- munkáltatói jogot gyakorol:
 - munkaviszonyt létesíthet, illetve megszüntethet,
 - munkaviszonyból származó kötelezettségek vétkes megszegése esetén jogkövetkezményt alkalmazhat,
 - kártérítési felelősséget állapíthat meg;
- aki a munkáltató megbízásából lát el munkavédelemmel kapcsolatos feladatokat;
- a munkáltatónak, illetve a munkáltató vezetőjének közeli hozzátartozója;
- a választási bizottságnak tagja.

A szakszervezetben vagy üzemi, közalkalmazotti tanácsban viselt tisztség nem zárja ki a választhatóságot, de természetesen az a függetlenített szakszervezeti tisztségviselő, aki nem a munkáltatóval, hanem a szakszervezettel áll munkaviszonyban, az nem választó és nem is választható.

Választható az is, aki határozott időre szóló munkaszerződéssel rendelkezik, de erre a körülményre célszerű felhívni a választók figyelmét.

Hogyan lehet jelölteket állítani?

Jelölteket állíthat a munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezet a saját tagjai közül. Képviselettel az a szakszervezet rendelkezik, amelynek – saját alapszabálya szerint – a munkáltatónál képviseletére jogosult szerve vagy tisztségviselője van. A szakszervezetek több jelöltet is állíthatnak.

Jelölteket állíthat a munkavállalók tíz százaléka vagy legalább tíz fő. Ez a jelöltek melletti aláírásgyűjtéssel történik. Ez esetben is lehetséges több jelölt állítása.

A jelölteknek, akár a munkavállalók, akár a szakszervezet jelölte őket, írásban kell nyilatkozniuk arról, hogy elfogadják a jelölést.

A jelöléseket és a nyilatkozatokat a választási bizottsághoz kell eljuttatni a jelöltállítási határidőn belül. A választási bizottság, ha nem talál összeférhetetlenséget és szabályos a jelölés, köteles minden jelöltet felvenni a jelölőlistára.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a munkavédelmi bizottságok, az üzemi, közalkalmazotti tanácsok, mint testületek nem rendelkeznek jelöltállítási jogosultsággal.

Mikor érvényes a jelöltlista?

A jelöltállítási időszakot legkésőbb a választás napja előtt három héttel le kell zárni. Ez csak abban az esetben lehetséges, ha a jelöltlista érvényes. A jelöltlista akkor érvényes, ha azon legalább egy jelölt neve szerepel. Amennyiben a jelöltállítási határidő lejár és nincs je-

lőtt, akkor a jelöltállítási időszakot meg kell hosszabbítani és a választás időpontját el kell halasztani. Az új időpontot úgy kell meghatározni, hogy a jelöltállítási időszak lezárása és a választás napja között meglegyen a törvényben előírt három hét.

Mit tartalmazzon a jelöltlista?

A jelöltlistán ABC sorrendben kell feltüntetni a jelöltek neveit. A szakszervezetek által állított jelöltek neve mellett azt is fel kell tüntetni, hogy az illetőt melyik szakszervezet jelölte. A törvény nem zárja ki, hogy más adatok is szerepeljenek a jelöltlistán.

Miért kell a jelöltlistát három héttel korábban közzétenni?

A jelöltlista közzétételének célja, hogy a választók időben megismerhessék a jelöltek neveit, és amennyiben olyan információ birtokában vannak, amelynek alapján összeférhetetlenséget vélelmeznek valamelyik jelölt esetében, akkor a választási bizottsághoz fordulhassanak annak kivizsgálása érdekében.

Mit tartalmazzon a szavazólap?

A szavazólapot a jelöltlista alapján a választási bizottság készítteti el. A törvényi szabályozás szerint a szavazólapon a jelöltek nevét ABC sorrendben kell feltüntetni. A szakszervezeti jelöltek neve mellett fel kell tüntetni a szakszervezet nevét is.

Tehát a szavazólapon a következőket célszerű feltüntetni:

- a munkáltató, illetve a részleg, egység vagy telephely elnevezését;
- a jelöltek nevét ABC sorrendben;
- a szakszervezet által állított jelölt esetén a jelölt neve után a szakszervezet nevét;
- a nem szakszervezet által állított jelölt esetén a jelölt neve után a „nem szakszervezeti jelölt” megnevezés feltüntetését;
- azt, hogy a törvény alapján a választási körzetben egy munkavédelmi képviselő választható;
- a tájékoztatást arról, hogy milyen módon jelezze a szavazó, hogy melyik jelöltre kíván szavazni.

2. A választás érvényessége és eredményessége

Mikor érvényes a szavazat?

Az a szavazat érvényes, amelyet a választási bizottság által kiadott szavazólapon adtak le, és egyértelműen megállapítható, hogy a szavazatot kire adták le.

A szavazat érvénytelen akkor, ha:

- nem a választási bizottság által kiadott szavazólapon történt a szavazás;
- a szavazólapon egynél több jelölt nevét jelölték meg;
- a választani kívánt jelölt nevét nem egyértelműen jelölték meg, és nem lehet megállapítani, hogy a szavazatokat kikre adták;
- a szavazólapon nem szereplő új nevet írnak fel.

Érvényesnek tekinthető az a szavazat, amelyen nem a szavazólapon előírt módon jelölték meg a választott nevet, de egyértelmű, hogy kikre adták a szavazatot.

Ki tekinthető megválasztott munkavédelmi képviselőnek, pótképviselőnek?

A jelöltek közül azt kell megválasztott képviselőnek tekinteni, aki az érvényes szavazatok közül a legtöbbet kapta, és legalább a szavazatok harminc százalékát megszerezte. Szavazategyenlőség esetén azt kell megválasztottnak tekinteni, aki a munkáltatónál hosszabb munkaviszonnal rendelkezik.

Azok a jelöltek, akik nem kerültek megválasztásra, de megszerezték a szavazatok legalább húsz százalékát, pótképviselők lesznek. A pótképviselő akkor jut szerephez, ha a munkavédelmi képviselőnek a mandátuma lejárt előtt valamilyen oknál fogva (pl. munkahely-változtatás) megszűnik a megbízatása. Ebben az esetben a pótképviselők közül az, akit azonos jelöléssel állítottak (pl. ugyanaz a szakszervezet, vagy a munkavállalók) és a legtöbb szavazatot kapta lesz a munkavédelmi képviselő.

A megválasztottság feltétele természetesen az is, hogy a választás érvényes legyen.

Mikor érvényes a választás?

A választás akkor érvényes, ha a jogosultak több mint fele részt vett a szavazáson. A törvény itt tesz egy könnyítést, ugyanis kimondja, hogy az érvényesség kiszámításánál a jogosultak összlétszámába nem kell beleszámítani azokat, akik ugyan jogosultak a választásra, de a választás időpontjában:

- keresőképtelen betegek,
- szülési szabadságon vannak,
- gyermekgondozás vagy betegápolás céljából fizetés nélküli szabadságon vannak,
- lakásépítés céljából fizetés nélküli szabadságon vannak,
- sor- vagy tartalékos katonai, illetve polgári szolgálati idejüket töltik,
- egy hétnél hosszabb időtartamú tartós kiküldetésben vannak, feltéve, hogy a választáson nem vesznek részt.

A részvételi arány kiszámítása rendkívül egyszerű:

A részvétel százalékban =

$$= \frac{a \text{ résztvevők száma}}{a \text{ részvételre jogosultak száma} - a \text{ tartósan távollevő nem szavazók száma}} \times 100$$

Az érvénytelen választást meg kell ismételni.

Milyen szabályai vannak az érvénytelenség miatt megismételt választásnak?

Érvénytelenség esetén a megismételt választást harminc napon túl, de kilencven napon belül kell megtartani. A jelöltlista, illetve a szavazólap változatlan marad.

A megismételt választás akkor érvényes, ha a jogosultak több mint egyharmada részt vesz a szavazáson. A munkavédelmi képviselő megválasztásához ebben az esetben is a legalább harminc százalékos támogatottság szükséges.

Megismételt választás esetén a megválasztott képviselő mandátuma két évre szól.

Érvénytelenség miatt megismételt választás esetén a pótképviselőséghez szükséges legalább húsz százalékos támogatottságot a megismétlés során kell megszerezni.

Ha a megismételt választás érvénytelen, újabb választást egy év múlva kell tartani.

Mikor eredményes a választás?

A választás akkor eredményes, ha a minimálisan szükséges harminc százalékos támogatottságot megkapta valamelyik jelölt. Eredménytelen választás esetén új választást kell tartani. Az új választást harminc napon belül kell megrendezni, és tizenöt napig még új jelölteket is lehet állítani.

Ha eredménytelenség miatt új választást kell tartani, akkor a póttagsághoz szükséges húsz százalékos támogatottságot ezen a választáson kell megszerezni.

3. A szavazatszedő bizottság

Ki hozza létre a szavazatszedő bizottságot?

A szavazatszedő bizottság tagjait és elnökét a választási bizottság kéri fel. Létszámát a törvény nem határozza meg. Célszerű három főből álló bizottságokat felkérni.

Arról sem rendelkezik a törvény, hogy kik vehetnek részt a szavazatszedő bizottságban. Indokoltnak tűnik a tagjaira azt a szabályt alkalmazni, ami a választási bizottságokra is érvényes; nevezetesen:

- a választójoggal rendelkezőkből álljon,
- ne legyen tagja a munkáltató képviselője, a munkavédelmi képviselő, és akit jelöltként állítottak a választáson,
- reprezentálja a választási körzetben dolgozók összetételét.

A munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezeteket fel lehet kérni, hogy delegáljanak tagokat a szavazatszedő bizottságba.

A törvény nem zárja ki, hogy a választási bizottság tagjai részt vegyenek a szavazatszedő bizottság munkájában, vagy maguk alakuljanak át szavazatszedő bizottsággá.

A munkáltatónál annyi szavazatszedő bizottságot kell létrehozni, ahány szavazókör van.

A szavazatszedő bizottság tagjait célszerű legalább tíz nappal a választás időpontja előtt felkérni, hogy ennek megfelelően rendelkezhessenek az elfoglaltságaikról, és legyen idejük felkészülni a szavazásra.

A választási bizottság gondoskodjon arról, hogy a felkészülésük és a szavazás idejére a bizottság tagjai felmentést kapjanak a munkavégzés alól.

Milyen feladatai vannak a szavazatszedő bizottságnak?

A választásra történő felkészülés során a választási bizottsággal együtt gondoskodik arról, hogy a szavazóhelyiségben rendelkezésre álljanak a titkos és a törvény előírásainak megfelelő választás technikai feltételei.

A szavazóhelyiség megnyitása előtt átveszi a választási bizottságtól a szavazásra jogosultak listáját, és megszámlolja a szavazólapokat. Erről jegyzőkönyvet vesznek fel.

A választási bizottság tagjának és az első szavazónak a jelenlétében, lezárás előtt ellenőrzik és hitelesítik a szavazóurnát.

A szavazás ideje alatt a szavazatszedő bizottság a felelős azért, hogy a szavazás a törvényben előírt szabályoknak megfelelően történjen. A választásra jogosultak listája alapján ellenőrzi a jogosultságot és megállapítja a személyazonosságot. Kiadja a szavazólapot. Igény esetén tájékoztat a szavazás módjáról. Biztosítja, hogy a szavazás során egyszerre csak egy személy tartózkodjon a szavazófülkében vagy helyiségben.

A jogosultság tekintetében felmerülő és más, a szavazással összefüggő vitás esetekben dönt, és jegyzőkönyvben rögzíti az ügyeket.

A szavazást akkor zárhatja le a szavazatszedő bizottság, ha a meghirdetett zárási időpont elérkezett, és a választási bizottság nem hosszabbította meg a szavazási időt, vagy ha minden választásra jogosult már leadta szavazatát.

A szavazás lezárása után a szavazatszedő bizottság átadja a lezárt urnát, a jogosultak listáját, a megmaradt szavazólapokat (jegyzőkönyv szerint) és az esetleges vitás kérdésekről felvett jegyzőkönyveket a választási bizottságnak.

A választási bizottság által történő felkérés esetén a szavazatszedő bizottság tagjai részt vehetnek a szavazatok összeszámlálásában is.

4. A szavazatok összeszámlálása, jegyzőkönyv, viták

Hogyan történik a szavazatok összeszámlálása?

A szavazatok összeszámlálása és a választás eredményének megállapítása a választási bizottság feladata.

Az egy választási körzet szavazóurnáit csak a választás lezárása után, egy helyen és egy időben lehet felbontani. A törvény előírása szerint a munkáltatónál a választást lehetőleg egy időben kell megtartani a különböző szervezeti egységeknél. Ez a megfogalmazás lehetővé teszi, hogy indokolt esetben a választás különböző időpontokban történjen. Ezt indokolhatja például a többműszakos vagy speciális munkarend. Az egy választási körzet szavazóurnáinak felbontására vonatkozó szabályt még ekkor is szigorúan be kell tartani. Tehát azoknak a szavazóköröknek az urnáit, ahol korábban, például már előző nap befejeződött a szavazás, lezárt állapotban kell megőrizni a szavazatszámolás megkezdéséig.

A szavazatszámolás eredményét a jegyzőkönyvben tételesen kell rögzíteni.

Mit kell a jegyzőkönyvnek tartalmaznia?

A választási bizottság által elkészítendő jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

- a szavazóurnák felbontásának körülményeit, vagyis, hogy hol, mikor és kiknek a jelenlétében került sor az urnák felbontására;
- a választás helyét és időpontját;
- a szavazásra jogosultak számát;
- a szavazáson részt vevők számát, amit a jogosultak listáján a szavazatszedő bizottság által tett jelzés alapján lehet megállapítani;
- az összes leadott szavazólap számát;
- az érvényes szavazólapok számát;
- az érvénytelen szavazólapok számát;
- az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok számát;
- a megválasztott munkavédelmi képviselő és pótképviselő nevét;
- a választással összefüggő esetleges vitás ügyet, illetve az ezzel kapcsolatos döntést, és mellékként a felvett jegyzőkönyvet.

A jegyzőkönyvet a választási bizottság tagjai aláírásukkal hitelesítik.

A jegyzőkönyvet annyi példányban célszerű elkészíteni, hogy egy-egy példányt a választásokon jelöltet állító szakszervezetek, a munkáltató kaphasson belőle, legalább egy példányt

közzé lehessen tenni, és a választási bizottságnak is maradjon egy, amelyet később átad a megválasztott képviselőnek, illetve a munkavédelmi bizottságnak.

A jegyzőkönyvet a képviselőnek, illetve a bizottságnak meg kell őriznie a következő választásig. Érvénytelen választás esetén ez a kötelezettség a munkáltatót terheli, a következő munkavédelmi képviselő választásig.

A jegyzőkönyv közzététele mellett a munkavállalókat arról is tájékoztatni kell, hogy azon a területen, ahol a munkájukat végzik, kit választottak meg munkavédelmi képviselőnek.

Mi a teendő, ha a választások tisztaságával kapcsolatban vita merül fel?

Ha a jelöléssel, a választás lebonyolításával vagy eredményével kapcsolatban a választásra jogosultnak, a szakszervezetnek vagy a munkáltatónak észrevétele van, a választási bizottságnál kell az egyeztetést kezdeményezni, öt napon belül.

Az egyeztetés során a választási bizottság és a munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezetek kötelesek az ügyben határozni.

Sikertelen egyeztetés esetén, tehát ha a bejelentő elégedetlen a döntéssel, öt napon belül lehetősége van a területileg illetékes munkaügyi bírósághoz fordulni. A bíróság kivizsgálja az ügyet, és nem peres eljárásban tizenöt napon belül határoz.

IV. rész

A munkavédelmi képviselők választásának összekapcsolása az üzemi, közalkalmazotti tanácsi választásokkal

Megszervezhető-e a kétféle választás összekapcsolva?

A munkavédelemről szóló törvény hatálybalépését követően számos munkahelyen összekötötték a munkavédelmi képviselők és üzemi, közalkalmazotti tanácsok választását. Ez korábban lehetséges volt, mivel mindkét munkavállalói képviselet mandátuma három évre szólt. A munkavédelemről szóló törvény 2004-ben történt módosítása azonban a munkavédelmi képviselők megbízatásának időtartamát négy évben határozta meg. Ebből következően a 2004-ben megválasztott üzemi, közalkalmazotti tanácsok mandátuma 2007-ben lejárt, és választásokat kellett tartani, a munkavédelmi képviselők megbízatása azonban 2008-ig tart.

A két választás összekötése így már csak különös esetekben lehetséges. Erre például azokban az esetekben van mód, ha eddig a munkáltatónál nem választottak üzemi, közalkalmazotti tanácsot, és most a munkavállalók úgy döntenek, hogy létrehozzák azt is. Vagy a 2007-es választást követően a munkáltató szervezeti rendszerében olyan változások következtek be (átalakítás, kiszervezés), amelyek miatt új üzemi tanács választásokat kell tartani.

Feltehetően a jövőben a két választás összekapcsolására csak nagyon ritka esetekben lesz mód.

Tájékoztatóként megemlíjtük azonban a BKV Zrt. Központi Üzemi Tanácsának a kezdeményezését, amelyhez az ÉTOSZ Üzemi Tanács Akadémia tagjainak döntő többsége is csatlakozott, amely arról szól, hogy a Munka Törvénykönyve módosításával az üzemi tanácsok mandátumának időtartamát is négy évben határozzák meg. Amennyiben a javaslatot elfogadják, hosszú távon ismét lehetőség nyílik a választások egy időben történő megtartására, ezzel sok fáradságot és munkaidőt takarítva meg.

Hogyan szervezhető meg összekapcsoltan a két választás?

Azokon a munkahelyeken, ahol valamilyen különleges körülmény folytán lehetőség nyílik a két választás egy időben történő lebonyolítására, ez több módon történhet.

Alapvetően az összekapcsolásnak két lehetséges formája van. Az egyik esetben a két választás csak egy időben történik, de az előkészítésükre, lebonyolításukra külön-külön választási bizottságok jönnek létre. Ebben az esetben a korábban ismertettek szerint végzi a munkáját a munkavédelmi képviselők választására alakult bizottság, csak a szavazások történnek egy helyen és egy időben. Az összekapcsolás másik módja, hogy a két választást egy választási bizottság bonyolítja le. Ez nagyobb előkészítettséget, több figyelmet igényel, de kevesebb embert köt le a bizottsági munkával.

Hogyan szervezzük a választást egy üzemi tanács és egy munkavédelmi képviselő választása esetén?

Ha a munkáltatónál, illetve önálló részlegénél, egységénél, telephelyén egy üzemi tanácsot és egy munkavédelmi képviselőt választanak, akkor a választási bizottságnak a következő feladatai vannak:

- Meghirdeti a két választást, és tájékoztat a jelölés, választás eltérő szabályairól.
- Fogadja a jelöléseket a két jelölőlistára, majd közzéteszi azokat.
- Elkészíti a kétféle szavazólapot, olyan módon, hogy a szavazók számára egyértelmű legyen, hogy melyik milyen választásról szól. (Ez pl. különböző színű szavazólapokkal megoldható.)
- Gondoskodik arról, hogy minden szavazó kapjon egy szavazólapot az üzemi tanács választására, és egyet a munkavédelmi képviselő választására.
- A szavazás lezárása után külön-külön összeszámolja az eredményeket, és azokat a jegyzőkönyvekben rögzíti, egyben megállapítja a választás eredményét.

Hogyan szervezzük a választást ott, ahol egy üzemi tanács és több munkavédelmi képviselő megválasztására kerül sor?

Ha a munkáltatónál, illetve önálló telephelyén, részlegénél egy üzemi tanács és több munkavédelmi képviselő megválasztására kerül sor, úgy, hogy egy választási bizottság bonyolítja le a választást, a következő feladatai vannak:

- Meghirdeti a két választást, és tájékoztat a jelölés, választás eltérő szabályairól.
- Ismerteti a munkavédelmi képviselők választási körzeteit. Tájékoztat arról, hogy az üzemi tanács választásánál egy választási körzet van, tehát minden jelöltet egy listára jelölnek, és minden munkavállaló azonos tartalmú szavazólapon fog szavazni. A munkavédelmi képviselők választásánál annyi választási körzet lesz, ahány területen képviselőt választanak. A meghatározott területen dolgozók jogosultak arra, hogy maguk közül jelölteket állítsanak. Adott választókörzet tehát önálló jelölőlistával rendelkezik, és minden választókörzetben egy képviselőt választanak meg.
- Fogadja a jelöléseket az üzemi tanácsi jelöltlistára, illetve a munkavédelmi képviselő jelöléseket választókörzetenként önálló jelöltlistára. Lezárásuk után közzéteszi azokat.
- Elkészíti az üzemi tanácsi szavazólapot, illetve választási körzetenként a munkavédelmi képviselők választásának szavazólapját.
- Gondoskodik arról, hogy a szavazók kapjanak egy üzemi tanácsi szavazólapot, ami minden szavazó esetében azonos tartalmú lesz. És minden szavazó a saját választási körzetének megfelelő tartalmú szavazólapot kapjon a munkavédelmi képviselő választásra.
- A szavazás után összeszámolja az üzemi tanács választáson leadott szavazatokat, megállapítja az eredményt, és jegyzőkönyvet készít. Választási körzetenként összeszámolja a munkavédelmi képviselői szavazatokat, megállapítja az eredményt, és körzetenként jegyzőkönyvben rögzíti azokat.

Módszertani anyagok és formanyomtatványok a választási bizottság munkájához

A mellékelt dokumentummintáknál abból a feltételezésből indultunk ki, hogy a munkáltatónál 2004 őszén választottak munkavédelmi képviselőket, így a mandátumuk 2008 októberében lejár. A munkáltatónál munkavédelmi bizottság is működött. A munkavédelmi bizottság javaslata, hogy a választási körzetek, illetve a választható képviselők száma ne változzon, és a választókörzetekben egy választási bizottság bonyolítsa le a választást.

1. sz. melléklet	Tájékoztató a választásról
2. sz. melléklet	Tájékoztató a választási bizottság létrehozásáról
3. sz. melléklet	Javaslat a választási bizottság első ülésének napirendjére
4. sz. melléklet	A választási bizottság forgatókönyve a választás lebonyolítására
5. sz. melléklet	Javaslat a munkáltató képviselőjével történő egyeztetés tartalmára
6. sz. melléklet	Javaslat a helyi szakszervezetekkel történő egyeztetés tartalmára
7. sz. melléklet	Tájékoztató a választás szabályairól
8. sz. melléklet	Tájékoztató a jelöltállítás szabályairól
9. sz. melléklet	Aláírásgyűjtő ív munkavállalói jelöltállításhoz
10. sz. melléklet	Szakszervezeti jelöltállítás
11. sz. melléklet	Nyilatkozat
12. sz. melléklet	Jelöltlista
13. sz. melléklet	Felkérés a szavazatszedő bizottság munkájában való részvételre
14. sz. melléklet	Tájékoztató a szavazásról
15. sz. melléklet	Szavazólap minta a munkavédelmi képviselő választáshoz
16. sz. melléklet	Jegyzőkönyv
17. sz. melléklet	Tájékoztató a munkavédelmi képviselők választásának eredményéről

MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐK VÁLASZTÁSA

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt Munkatársak!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a 2004-ben megválasztott munkavédelmi képviselők négyéves mandátuma októberben lejár. A munkavédelemről szóló törvény rendelkezése alapján társaságunknál továbbra is kötelező munkavédelmi képviselők választása. A munkavédelmi bizottság – egyeztetve a szakszervezetekkel, üzemi tanáccsal és munkáltatóval – azt javasolja, hogy a 2008-as választások során változatlan számban, és a korábbi választási körzetekben kerüljön sor a munkavédelmi képviselők megválasztására, ezek a következők:

1. sz. választási körzet	Forgácsoló Üzem
2. sz. választási körzet	Szerelő Üzem
3. sz. választási körzet	Festő Műhely
4. sz. választási körzet	Logisztika (raktár, szállítás)
5. sz. választási körzet	Igazgatóság (irodák)
Gondnokság

Kérjük, ha javaslatunkkal kapcsolatban kérdése vagy észrevétele van, keresse meg a munkavédelmi bizottság elnökét.

A választásra terveink szerint 2008. október ...-én kerül sor. A választás előkészítésére és lebonyolítására választási bizottságot hozunk létre. A bizottság tagjait az egyes választási körzetek munkavállalói közül fogjuk felkérni.

Munkavédelmi Bizottság

MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐ VÁLASZTÁS

TÁJÉKOZTATÓ a VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG létrehozásáról

A munkavállalók, az üzemi tanács és a szakszervezet javaslatai alapján, a munkavédelmi bizottság a következő személyeket kérte fel a **választási bizottság tagjainak**:

- Gyártó Üzem, a szakszervezet képviselője,
- Szerelő Üzem, a szakszervezet képviselője,
- Festő Üzem, a nem szervezett dolgozók képviselője,
- Logisztika, a szakszervezet képviselője,
- Igazgatóság, a nem szervezett dolgozók képviselője.

Kérjük, hogy akinek észrevétele van a bizottság összetételével vagy egyes tagjaival kapcsolatban, az keresse fel a munkavédelmi bizottság elnökét legkésőbb augusztus ...-ig, és írásban nyújtsa be kifogását.

2008. augusztus ...

Munkavédelmi Bizottság

Javaslat
a választási bizottság első ülésének napirendjére

1. A választási bizottság elnökének megválasztása.
Javasoljuk, hogy a munkavédelmi bizottság nevében a bizottság elnöke tegyen javaslatot a személyre. A választás nyílt szavazással történjen. Az érvényességhez kétharmados részvétel, a megválasztáshoz egyszerű szótöbbség legyen elegendő.
2. A választási bizottság ügyrendjének az elfogadása.
Az ügyrendben, ha készül, a következőket célszerű szabályozni:
 - milyen rendszerességgel ülésezik,
 - ki hívhatja össze,
 - milyen esetben lehet rendkívül összehívni,
 - mikor határozatképes,
 - hogyan hozza döntéseit,
 - panaszok kivizsgálásának szabályai.
3. A választás forgatókönyvének megbeszélése, munkamegosztás.
 - A választási feladatok számbavétele és ütemezése, a felelősök megnevezésével. (Csak tervezet legyen, a véglegest a választás időpontjának meghatározása után érdemes elkészíteni.)
4. Felkészülés a munkáltatóval történő egyeztetésre.
 - milyen adatokat kell sürgősen beszerezni,
 - milyen kérdésekben kell egyeztetni, támogatást kérni a lebonyolításhoz.
5. Felkészülés a szakszervezetekkel történő egyeztetésre.
 - milyen kérdésekben szükséges egyeztetni,
 - melyek az együttműködés területei.

A választási bizottság forgatókönyve a választás lebonyolítására

(Ajánlás. A mellékelt dokumentummintáknál abból a feltételezésből indultunk ki, hogy korábban is voltak munkavédelmi képviselők, és több választóközvetben egy választási bizottság bonyolítja le a választást. A javasolt időpontoknál azt feltételeztük, hogy a választás napja 2008. október 17.)

1. A választási bizottság alakuló ülése. Napirend:

- Az elnök megválasztása.
- Ügyrend elfogadása.
- Forgatókönyv elkészítése.
- A feladatok és munkamegosztás megbeszélése.

Felelős: A bizottság összehívásáért és a választásért a munkavédelmi bizottság elnöke, a további napirendi pontokért a választási bizottság elnöke.

Határidő: legkésőbb 2008. augusztus 22.

(Az ülés tartalmára vonatkozó részletesebb javaslatok a 3. sz. mellékletben.)

2. A választás kiírásához szükséges adatok megkérése a munkáltatótól:

- a munkavállalók névsora és a belépés időpontja, területenkénti (választóközveti) bontásban,
- tartósan távollévők,
- munkáltatói jogot gyakorlók,
- a munkáltató megbízásából munkavédelmi feladatokat ellátó személyek,
- a munkáltató vezetőjének közeli hozzátartozói,
- a határozott idejű munkaviszonnyal rendelkezők.

Felelős: elnök

Határidő: augusztus 29.

3. Egyeztetés a munkáltatóval a választás napjáról és a lebonyolításhoz szükséges feltételekről.

Felelős: elnök

Határidő: szeptember 2.

(Az egyeztetés tartalma az 5. sz. mellékletben.)

4. A választási bizottság egyeztet a munkáltatónál képvisellel rendelkező szakszervezetekkel.

Felelős: megbízott tag

Határidő: szeptember 4.

(Az egyeztetés tartalma a 6. sz. mellékletben.)

5. A választási bizottság meghatározza a választás napját, időtartamát és a szavazóhelyiségek számát. Meghatározza a jelöltállítás határidejét.

Felelős: elnök

Határidő: szeptember 4.

6. A választási bizottság elkészíti, illetve elkészítteti a tájékoztatókat és a jelöltállításhoz szükséges nyomtatványokat.
Felelős: a megbízott tagok
Határidő: szeptember 8.
(A minták a 7., 8., 9., 10., 11. sz. mellékletben.)
7. A választási bizottság meghirdeti a választás időpontját, tájékoztat a választás és jelöltállítás szabályairól. Hozzáférhetővé teszi, területi bontásban (választóközrizenként) a választók és választhatók listáját. Tájékoztat a panaszok bejelentésének és kivizsgálásának módjáról.
Felelős: a megbízott tagok
Határidő: szeptember 9.
(A minták a 7., 8., 14. sz. mellékletben.)
8. A választási bizottság fogadja a beérkező jelöléseket az egyes választási körzetekből, megvizsgálja azok megfelelését a törvényi előírásoknak. A jelölteket felveszi a megfelelő jelölőlistára.
Felelős: elnök
Határidő: a jelöltállítási határidő lejárta,
legkésőbb szeptember 25.
9. A választási bizottság lezárja és közzéteszi területenként a jelöltlistákat.
Felelős: elnök
Határidő: legkésőbb szeptember 26.
(A minta a 12. sz. mellékletben)
10. A választási bizottság felkéri a szavazatszedő bizottság(ok) tagjait és elnökét.
Felelős: elnök
Határidő: szeptember 30.
(A minta a 13. sz. mellékletben)
11. A választási bizottság a szavazatszedő bizottság bevonásával megteszi az előkészületeket a választás technikai feltételeinek biztosítására, a zökkenőmentes lebonyolítás érdekében.
Felelős: megbízott tagok
Határidő: október 14.
12. A választási bizottság választóköronként elkészítteti a szavazólapokat és a választásra jogosultak jegyzékét.
Felelős: elnök
Határidő: október 14.
(A minta a 15. sz. mellékletben.)
13. A választási bizottság átadja a szavazólapokat és a választók szavazóköronkénti névjegyzékét a szavazatszedő bizottságnak. Ellenőrzik, hitelesítik és lezárják a szavazóurnát.
Felelős: elnök
Határidő: október 17.
14. A választási bizottság átveszi az urnákat, a választók jegyzékét és a megmaradt szavazólapokat a szavazatszedő bizottságtól. Szavazóköronként megszámlálják a szavazatokat, megállapítják az eredményt és elkészítik a jegyzőkönyveket.
Felelős: elnök
Határidő: október 17.
(A minta a 16. sz. mellékletben.)

15. A választási bizottság a jegyzőkönyvek egy-egy példányát eljuttatja a munkáltatónak, illetve az adott terület munkahelyi vezetőjének, és a választásban érdekelt szakszervezeteknek, nyilvánosságra hozza a választások eredményét.

Felelős: elnök

Határidő: október 20.

(A tájékoztatás tartalma a 17. sz. mellékletben.)

16. A választási bizottság összehívja a megválasztott munkavédelmi képviselőket, tájékoztatja őket a munkavédelmi bizottság létrehozásának lehetőségéről. A jegyzőkönyveket átadja a képviselőknek, illetve ha létrehozzák a bizottságot, akkor annak.

Felelős: elnök

Határidő: október 22.

Javaslat
a munkáltató képviselőjével történő egyeztetés tartalmára

1. A választási bizottság tájékoztatást ad a választással kapcsolatos törvényi szabályozásról, és arról, hogy mikor és milyen módon tervezi a választások megtartását.
2. A munkáltató képviselője ismerteti, hogy milyen sajátosságok figyelembevételét kéri a választási bizottságtól, hogy a választás a lehető legkevesebb kiesést okozza a munkavégzésben.
3. Az egyeztetésen a tárgyaló felek állapotjanak meg:
 - a munkáltató mikorra tudja biztosítani a választás lebonyolításához szükséges adatokat, vagyis a munkaviszonyban állók teljes listáját, területenkénti (választóközretenkénti) bontásban, megjelölve azon, hogy:
 - ki gyakorol munkáltatói jogot, illetve ki lát el a munkáltató megbízásából munkavédelemmel kapcsolatos feladatokat,
 - ki nem rendelkezik a munkáltatónál a választás időpontjában még legalább hat hónap munkaviszonnyal,
 - ki a munkáltató vezetőjének közeli hozzátartozója,
 - ki van tartósan távol,
 - kinek van határozott időre szóló munkaszerződése, és az mikor jár le;
 - a választás napjában és időtartamában, a lebonyolítás módjában;
 - a választás költségeinek a munkáltató által történő fedezésében;
 - a választási bizottság és a szavazatszedő bizottság munkájához szükséges munkaidő-kedvezmény biztosításában;
 - a munkáltató milyen módon és eszközökkel tudja segíteni a választás technikai lebonyolítását (helyiség, sokszorosítás, urnák stb.);
 - a munkáltató lát-e lehetőséget arra, hogy ha határozott idejű munkaviszonnyal rendelkező személyt választanak meg munkavédelmi képviselőnek, akkor a mandátum lejártáig meghosszabbításra kerüljön a munkaszerződése;
 - szükségesnek tartják-e a választások törvényes és zökkenőmentes lebonyolítása érdekében felkészítő szervezését, szakkönyvek megvásárlását, esetleg külső szakértő igénybevételét.
4. A munkavállalók tájékoztatása érdekében, a választások jelentőségével kapcsolatban tervez-e a választási bizottság a munkáltatóval közös rendezvényt, tájékoztatót, kiadványt.

Javaslat
a helyi szakszervezetekkel történő egyeztetés tartalmára

1. A választások előkészítésének és lebonyolításának időszakában milyen formában tart kapcsolatot a választási bizottság a szakszervezetekkel?
2. Hogyan működnek együtt a választások tisztaságát vagy szabályosságát megkérdőjelező észrevételek, bejelentések kivizsgálásában?
3. Hogyan működik együtt a választási bizottság a szakszervezetekkel a választási szabályokról, a munkavédelmi képviselő szerepéről és a munkavédelem jelentőségéről szóló tájékoztatók szervezésében, propagandaanyagok készítésében?

MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐ VÁLASZTÁS
2008. október ...

TÁJÉKOZTATÓ
a választás szabályairól

A munkavédelemről szóló törvény és a Munka Törvénykönyve rendelkezéseire figyelemmel, a helyi megállapodás alapján, öt választási körzetben kerül sor munkavédelmi képviselő választásra.

1. sz. választási körzet	Forgácsoló Üzem
2. sz. választási körzet	Szerelő Üzem
3. sz. választási körzet	Festő Műhely
4. sz. választási körzet	Logisztika (raktár, szállítás)
5. sz. választási körzet	Igazgatóság (irodák) Gondnokság

Választásra *minden, az adott területen dolgozó munkavállaló* jogosult.

Ki választható munkavédelmi képviselőnek?

Minden olyan, az adott területen dolgozó munkavállaló, aki:

- legalább hat hónap munkavisztonnyal rendelkezik a Zrt.-nél,
- nem gyakorol munkáltatói jogot, illetve nem lát el a munkáltató megbízásából munkavédelemmel kapcsolatos feladatot,
- nem közeli hozzátartozója a munkáltató vezetőjének,
- nem tagja a választási bizottságnak,
- cselekvőképes (pl. betöltötte a 18. életévét).

A választásra jogosultak és a választhatók választókörzetenkénti listája megtekinthető az üzemi tanács irodájában.

A választás *titkos*.

**A választásra 2008. október...-én ... órától ... óráig kerül sor,
a Főépület tanácstermében.**

Szavazni csak személyesen lehet!

A szavazatszedő bizottság kérheti a személyazonosság igazolását.

A jelöltállítás szabályairól a másik tájékoztatónk szól.

....., 2008. október ...

VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

MUNKAVÉDELMI KÉPVISELŐ VÁLASZTÁS
2008. október ...

TÁJÉKOZTATÓ
a jelöltállítás szabályairól

Ki állíthat jelöltet?

- A helyi szakszervezetek saját tagjaik közül,
- a munkavállalók aláírások gyűjtésével.

(Az érvényes jelöltállításához a munkavállalók tíz százalékának, vagy legalább tíz főnek a támogató aláírása szükséges.)

A szakszervezetek és a munkavállalók több jelölt állítására is jogosultak.

Ki jelölhető munkavédelmi képviselőnek?

- **aki szerepel a választhatók listáján.** (Cselekvőképes, legalább hat hónap munkaviszonnyal rendelkezik, nem gyakorol munkáltatói jogot, nem lát el a munkáltató megbízásából munkavédelmi feladatot, nem rokona a munkáltatónak, nem tagja a választási bizottságnak.)
- **aki vállalja a jelölést.** (Erről írásban kell nyilatkoznia.)

Hogyan lehet jelöltet állítani?

A jelöltek állítása írásban, a választási bizottság által kiadott formanyomtatványokon történik.

A választási bizottságnál a következő formanyomtatványok állnak rendelkezésre:

- Aláírásgyűjtő ív a munkavállalók jelöltállításához.
- Nyomtatvány a szakszervezeti jelöltek állításához.
- Nyomtatvány a jelölt elfogadó nyilatkozatához.

Nyomtatványokat az üzemi tanács irodájában lehet kérni.

Jelölteket 2008. szeptember...-ig lehet állítani.

Választási Bizottság

**Aláírásgyűjtő ív
munkavállalói jelöltállításához**

A választási bizottság a törvény alapján megállapította, hogy **az érvényes jelöltállításához ... támogató aláírás szükséges.**

Alulírottak támogatjuk, hogy munkatársunk a 2008. október...-i munkavédelmi képviselő választáson, a Forgácsoló Üzem területén, jelöltként a jelöltlistára felkerüljön.

Aláírások:

Név:	Szig. sz.:	Név:	Szig. sz.:
1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

....., 2008. szeptember ...

Szakszervezeti jelöltállítás

Tisztelt Választási Bizottság!

A Zrt.-nél működő szakszervezet a 2008. október ...-i munkavédelmi képviselő választáson, a Forgácsoló Üzem területén, saját tagjai közül a következő jelölteket állítja:

1.
2.

A jelöltek írásos nyilatkozatát a jelölés elfogadásáról és arról, hogy szakszervezetünk tagjai, mellékeljük.

....., 2008. szeptember ...

.....
Szakszervezeti Bizottság
titkára

Nyilatkozat

Alulírott elfogadom, hogy a 2008. október ...-i munkavédelmi képviselő választáson a szakszervezet (a munkatársaim) jelölésével képviselőjelöltként a Forgácsoló Üzem területén a jelöltlistára felvegyenek. Tudomásom szerint jelölésemnek nincs törvényes akadálya.*

....., 2008. szeptember ...

.....
aláírás

* Nem választható munkavédelmi képviselőnek, aki nem rendelkezik legalább hat hónap munkaviszonnyal a munkáltatónál, aki munkáltatói jogot gyakorol, vagy a munkáltató megbízásából munkavédelmi feladatokat lát el, aki a munkáltató vezetőjének közeli hozzátartozója, és aki a választási bizottság tagja. A szakszervezet jelöltként csak saját tagjait állíthatja.

Jelöltlista

1. sz. Választási körzet. Forgácsoló Üzem

A Zrt.-nél a 2008. október ...-én sorra kerülő munkavédelmi képviselő választás jelöltállítási időszaka 2008. szeptember ...-én lezárult. A választási körzetbe a következő érvényes jelölések érkeztek:

Jelöltek neve: (ABC sorrendben)	Jelölők:
1. szakszervezet
2. szakszervezet
3.	nem szakszervezeti jelölt

A szavazásra 2008. október ...-én ... órától ... óráig kerül sor a épület tanácstermében.

A választás **érvényességéhez** az szükséges, hogy a választási körzetben a választásra jogosultak **több mint fele** részt vegyen a szavazáson.

Önt is várjuk!

Választási Bizottság

**Felkérés a szavazatszedő bizottság
munkájában való részvételre**

Tisztelt Kolléganő/Kolléga!

A választási bizottság felkéri, hogy a részvénytársaságunknál 2008. október ...-én sorra kerülő munkavédelmi képviselő választáson a szavazatszedő bizottság elnökeként/tagjaként szíveskedjék segítségünkre lenni. A feladatok megbeszélésére 2008. november ...-én ... órakor kerül sor a épület tanácstermében.

Kérjük, hogy amennyiben a felkérésnek valamilyen okból nem tud eleget tenni, jelezze a választási bizottság elnökének.

Munkáját előre is köszönjük.

....., 2008. szeptember ...

.....
a választási bizottság
elnöke

Tájékoztató a szavazásról

1. A választás titkos, kérjük, vegye igénybe a szavazófülkét (helyiséget). Egyszerre csak egy személy tartózkodhat a fülkében.
2. Szavazni csak személyesen lehet, a személyazonosság igazolása mellett.
3. Szavazni csak a szavazatszedő bizottság által adott szavazólapon lehet. Kérjük, ellenőrizze, hogy a választási körzetének megfelelő szavazólapot kapott-e!
4. Érvényesen szavazni csak a szavazólapon szereplő jelöltekre lehet.
5. A szavazólapon a választani kívánt személy nevét egyértelműen kell megjelölni.
6. A teljes szavazólap érvénytelen:
 - ha nem a szavazatszedő bizottság által adott szavazólapon adták le,
 - ha a szavazólapon egynél több nevet jelöltek meg.Érvénytelen a szavazat:
 - ha nem lehet megállapítani, hogy a szavazatot kire adták le,
 - ha új nevet írtak a szavazólapra.
7. Szavazni a név mellett található négyzetbe elhelyezett X-szel kell.
8. Választási körzetenként egy munkavédelmi képviselő kerül megválasztásra.

Választási Bizottság

Szavazólap minta a munkavédelmi képviselő választáshoz

SZAVAZÓLAP

Forgácsoló Üzem. 1. sz. Választási körzet

A választási körzetben egy munkavédelmi képviselő kerül megválasztásra. Érvénytelen az a szavazólap, amelyen több nevet jelölnek meg.

Jelöltek neve ABC sorrendben:	A jelöltet állító szakszervezet neve:*	
.....	☐
.....	☐
.....	☐
.....	☐

Kérjük, hogy akire szavazni kíván, annak a neve mellett elhelyezett négyzetbe tegyen egy **X** jelet.

* A munkavállalók által állított jelöltek esetében a „jelöltet állító szakszervezet neve” rovatba a „nem szakszervezeti jelölt” megnevezést kell beírni.

Jegyzőkönyv

Készült a Zrt. Forgácsoló Üzem (1. sz. választási körzet) munkavédelmi képviselő választásán.

A szavazóurnák felbontására 2008. október ...-én ... órakor került sor a részvénytársaság tanácsstermében, a választási bizottság minden tagjának jelenlétében.

A munkavédelmi képviselő választásra 2008. október ...-én ... óra és ... óra között került sor. A szavazás a részvénytársaság irodaépületének tanácsstermében volt.

A választási bizottság megállapítása szerint a választási körzetben szavazásra jogosult munkavállalók száma ... fő volt.

A tartósan távollévő nem szavazók száma: ... fő

A szavazatszedő bizottság regisztrálása alapján a szavazáson ... fő, a jogosultak ... %-a vett részt. A választás tehát érvényes volt.

Az összes leadott szavazólap száma: ... db

ebből érvényes: ... db

érvénytelen: ... db

Az egyes jelöltekre leadott érvényes szavazatok száma és aránya az összes érvényesen leadott szavazatok százalékában:

A jelölt neve	Jelölő szakszervezet	Szavazatok száma	az érvényes szavazatok százalékában
..... %
..... %
..... %

A megválasztott munkavédelmi képviselő:

A választás tehát eredményes volt.

A megválasztott munkavédelmi pótképviselő:

A jelöltállítással, a szavazás lebonyolításával, és általában a választással kapcsolatban észrevétel, kifogás, panasz nem érkezett a választási bizottsághoz.

....., 2008. október ...

.....
a választási bizottság
elnöke

.....
a választási bizottság
tagja

.....
a választási bizottság
tagja

Tájékoztatás a munkavédelmi képviselők választásának eredményéről

Tisztelt Munkatársak!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a Zrt.-nél a 2008. október ...-én rendezett munkavédelmi képviselő választásokon a következő személyeket választották meg munkavédelmi képviselőknek, illetve pótképviselőknek:

1. sz. választási körzet Forgácsoló Üzem

Munkavédelmi képviselő:

Pótképviselő:

2. sz. választási körzet Szerelő Üzem

Munkavédelmi képviselő:

Pótképviselő:

3. sz. választási körzet Festő Műhely

Munkavédelmi képviselő:

Pótképviselő:

4. sz. választási körzet Logisztika (raktár, szállítás)

Munkavédelmi képviselő:

Pótképviselők:

.....

5. sz. választási körzet Igazgatóság (irodák) Gondnokság

Munkavédelmi képviselő:

Pótképviselő:

A választások eredményére vonatkozó esetleges észrevételekkel, kifogásokkal kérjük, keressék fel a választási bizottság elnökét.

....., 2008. október ...

Választási Bizottság